

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.035/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Budapesti 71. számú Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Nagy Gergely Tamás ügyvéd) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. N-L. A. bírósági titkár által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 17.Pk.21.496/2023/12. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét annyiban pontosítja, hogy az állam terhén maradó illeték összege 29 052 (huszonkilencezer-ötvenkét) forint, nem fellebbezett rendelkezéseit egyebekben nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy az állam visel 9 408 (kilencezer-négyszáznyolc) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A kérelmező felperesként 2016. október 29-én (eredetileg) 19.P.10...../20... számon terjesztett elő keresetlevelet a Pesti Központi Kerületi Bíróságon (a továbbiakban: PKKB) J. Cs. alperes ellen közös tulajdon megszüntetése és lakáshasználat rendezése iránt. A PKKB mint elsőfokú bíróság 2022. november 22-én hozta meg a 21.P.10...../20../7. számú ítéletét, amelyet a kérelmezett részben megváltoztatott a 2023. június 15-én kelt 50.Pf.6...../20../1. számú ítéletével.

[2] A kérelmező a kérelmében 968 400 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet. Hivatkozása szerint az elsőfokú eljárás 1861, a másodfokú eljárás 560 napig tartott, amelyek egésze figyelembe vehető a vagyoni elégtétel megfizetése szempontjából.

[3] A kérelmezett az elleniratában 654 400 Ft erejéig nem ellenezte a kérelem teljesítését, azt meghaladóan kérte annak elutasítását. Hivatkozása szerint az elsőfokú eljárás 1860 napig, a másodfokú eljárás pedig 560 napig tartott, az utóbbi azonban nem haladta meg a másodfokú eljárásra észszerűnek meghatározott 18 hónapot, ezért az erre érvényesített 224 400 Ft alaptalan. Az alapeljárás elsőfokú szakaszából pedig 224 nap figyelmen kívül hagyását kérte a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. §-ának (3) és (4)

bekezdései alapján. Hivatkozása szerint ugyanis a kérelmező érdekkörében értékelhető, de az eljárás elhúzódása miatti kifogást is elő kellett volna terjesztenie amiatt, hogy nem tett észrevételt az alperes áttétel iránti kérelmére, a PKKB pedig ez alapján az áttételről rendelkezett 2018. november 23-án, és mivel az újbóli kijelölését követően csak 2019. március 8-án kapta vissza az iratokat, e 105 nap levonandó. Emellett a kirendelt igazságügyi szakértő késedelme miatt figyelmen kívül kell hagyni a 2018. augusztus 9. és október 10., valamint 2022. július 22. és szeptember 6. napjai között eltelt 62 és 57 napot is, mivel a kérelmező ekkor sem terjesztett elő kifogást.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 968 000 Ft vagyoni elégtételt, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Megállapította, hogy az eljárással felmerült 29 000 Ft illeték az állam terhén marad.

[5] Határozata indokolásának tényállási részében rögzítette az alapügy jelen eljárás szempontjából jelentőséggel bíró pertörténetét, majd a végzés jogi indokolásában leszögezte, hogy kizárólag 1 napra vonatkozóan nem találta megalapozottnak a kérelmet. E részleges megalapozatlanság oka, hogy az elsőfokú eljárás időtartama – a végzésben részletezettek szerint – nem 1861, hanem 1860 nap volt.

[6] A másodfokú eljárás időtartama pedig 560 nap volt, azonban nem osztotta a kérelmezett azon hivatkozását, hogy az azért nem vehető figyelembe, mert nem haladta meg a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének c) pontja szerinti 18 hónapot, holott a kérelmező külön megjelölte kérelmében a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének a) és c) pontja szerinti időtartamokat. Egyrészt az elsőfokú eljárás kezdőnapjától az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tartó időszakot kell figyelembe venni a Pevtv. 2. §-ának (1) és (2), valamint 3. §-ának (1) bekezdései alapján, kivéve, ha a felek nem ennek figyelembevételével, hanem önállóan egy bírósági szakaszra vonatkozóan terjesztik csak elő igényüket. A kérelmező azonban a kérelem szerint az eljárás teljes időtartamára kért vagyoni elégtételt. Másrészt a bíróságnak a figyelembe vehető időtartamot kell meghatározni (a figyelmen kívül hagyandó időszakokat is értékelve). A bírói gyakorlat szerint pedig a Pevtv. 6. §-a határozza meg az észszerű időtartamot egyrészt az eljárás teljes tartamára, másrészt az egyes eljárási szakaszokra, az egyes eljárási szakaszokra pedig kötelezően úgy, hogy a bíróság attól csak a kérelmező javára térhet el, de a törvényes időtartamot nem hosszabbíthatja meg. Az eljárás számított időtartama az az időtartam, ameddig a peres eljárás a törvényi fogalom használata szerint tart, a teljes eljárás tekintetében a keresetlevél benyújtását követő naptól a jogerősnek minősülő határozat közlésének napjáig. Ettől a számított időtartamból engedi meg a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése egyes, az eljárás előrehaladását nem szolgáló, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartamok levonását. Így tehát a számított időtartam és a levont időtartam különbözete a figyelembe vehető időtartam. Korlátot a Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése annyiban képez, hogy a fél akkor jogosult vagyoni elégtételre, ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot. Ebből következően nem jogosult arra, ha a teljes időtartam nem haladja meg az észszerűnek minősülő időtartamot, hiszen a jelen esetben a kérelmező a teljes eljárási időtartam figyelembevételével kérte összességében a vagyoni elégtételt. Ezért nyilvánvalóan nem hagyható figyelmen kívül a másodfokú eljárás időtartama sem, mert a kérelmezett által az ezen kívül levonandóként megjelölt 224 nap a 2016. október 30-tól 2023. június 15-ig terjedő időszakból levonva is meghaladja mind a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdése szerinti 60 hónapot,

mind a 6. § (2) bekezdésének a) és c) pontjai szerint összességében számított, egyébként 48 hónapnyi időtartamot is (figyelemmel a Pevtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerinti előírásra).

[7] A kérelmezett által kifogásolt időszakok kapcsán a következők miatt találta alaptalannak az elleniratban foglaltakat. A 2018. november 23. és 2019. március 8. napjai közötti időtartam esetében egyrészt az áttétel, illetőleg a hatáskör hiányának vizsgálata és a kijelölés időtartama nem számít a kérelmező érdekkörében felmerült és általa elhárítható ok miatt szükségtelenül eltelt időnek, mert maga a PKKB állapította meg hivatalból a hatáskörének a hiányát, és ez vezetett ahhoz, hogy kijelölés folytán mégis neki kellett lefolytatnia az eljárását. A kérelmező ugyan tehetett volna észrevételt, ez azonban nem minősül az ő érdekkörében felmerült és általa elhárítható oknak. Másrészt pedig osztotta a kérelmező hivatkozását, amely szerint az eljárás elhúzódása elleni kifogás eleve fel sem merülhetett, hiszen a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 114/A. §-a szerinti ok ebben az értelemben nem merül fel, hiszen hivatalból mindegyik bíróság rövid időn belül megvizsgálta a szükséges kérdéskört, és itt fogalmilag nem merül fel az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjeszthetősége az 1952. Pp. 114/A. §-ának (2) bekezdése alapján. A félnek pedig nem volt olyan magatartása, ami az eljárás elhúzódásához vezetett.

[8] A 2018. augusztus 9. és október 10. napjai közötti időtartam kapcsán azt hangsúlyozta, hogy sem a PKKB, sem a szakértő eljárása nem volt inaktív, hiszen folyamatos intézkedésekre, illetőleg kérelmekre került sor, ezért sem az eljárás elhúzódása, sem az, hogy amiatt kifogást kellene előterjeszteni, nem merült fel.

[9] A kérelmezőnek a 2022. július 12. és szeptember 6. napjai közötti időtartam kapcsán sem kellett kifogást előterjesztenie az eljárás elhúzódása miatt, mivel az alapügy iratai szerint folyamatos volt a pervitel, ami önmagában is kizárta a kifogás előterjesztését, másrészt visszautalt a szakértői véleménnyel kapcsolatban már kifejtettekre.

[10] Mivel a kérelem csak 1 napra nem volt megalapozott, a kérelmező szinte teljes mértékben pernyertes lett, ezért nem kötelezte a kérelmezőt illeték viselésére, hanem azt az állam viseli a kérelmezett illetékmentessége miatt. A pernyertes kérelmező továbbá nem támasztott perköltségigényt, míg a pervesztes kérelmezett ezirányú kérelme alaptalan volt.

[11] A kérelmezett fellebbezett a végzéssel szemben, amelyben kérte annak ellenirat szerinti megváltoztatását és a kérelem elleniratban elismert mértéken felüli elutasítását. Álláspontja szerint a támadott végzés figyelmen kívül hagyta és megsértette a Pevtv. 7. §-ának (2) és 15. §-ának (5) bekezdéseit, mivel úgy kötelezték vagyoni elégtétel megfizetésére, hogy nem megfelelően számították a levonandó időszakokat. A fellebbezés részletes indokai körében előadta, hogy a kérelmező egyösszegben jelölte meg a kérelmet, annak indokolását azonban eljárási szakaszokra lebontva adta elő, és a másodfokú eljárási szakasz vonatkozásában maga is akként nyilatkozott, hogy az nem haladta meg az észszerűnek minősülő pertartamot. Ezért a kérelem elutasításának van helye a másodfokú eljárási szakasz vonatkozásában. A 2018. november 23. és 2019. március 8. napjai közötti időszak vonatkozásában azzal érvelt, hogy a PKKB nem hivatalból állapította meg a hatáskörének a hiányát, hanem az alperes értékhatárra alapított áttétel iránti kérelme miatt döntött az áttételről. Az ezzel összefüggő hivatkozását a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére hivatkozással

terjesztette elő, amely nem teszi szükségessé az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztését, kizárólag azt, hogy az eljárás elhúzódása a kérelmező érdekkörébe tartozó, elhárítható okként legyen értékelhető. Márpedig a 2018. november 21-i tárgyaláson nyilatkozattételre hívták fel a kérelmezőt, aki nem nyilatkozott, ezért az eljárás ebben az időszakban szükségtelenül telt. A 2018. augusztus 9. és október 10. napjai közötti időszakkal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a végzés indokolása szerint a bíróság és a szakértő eljárása sem vált inaktívvá, azonban a szakértő ekkor a határidő hosszabbítását kérte és a szemle időpontját jelentette be, azaz beadványának éppen az volt az oka, hogy a szakvéleményt nem tudja elkészíteni határidőre, ezért a határidő szükségtelenül telt el, a kérelmező pedig nem terjesztett elő kifogást. A 2022. július 12. és szeptember 6. napjai közötti időszakkal kapcsolatban pedig az elsőfokú bíróság arra hivatkozott, hogy a pervitel folyamatos volt, azonban amennyiben a szakértő határidőben előterjesztette volna a szakvéleményt, az rendelkezésre állt volna a 2022. szeptember 6-i tárgyaláson, emiatt a határidő ebben az időszakban is szükségtelenül telt, a kérelmező pedig nem terjesztett elő kifogást.

[12] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében kérte a végzés helybenhagyását. Annak helyes indokai mellett előadta, hogy az áttételre a PKKB döntése alapján került sor, a kérelmezett pedig nem indokolta meg, hogy a kifogás elmaradása miként érintette a késedelmet, amely kifogás nem is lett volna előterjeszthető, minthogy az eljárás sem volt inaktív. Az EJEB gyakorlata szerint pedig a kérelmező magatartása önmagában nem használható fel az inaktív időszakok igazolására, de ezzel összefüggésben utalt a BDT2023. 4644. számú döntésre is. Az EJEB gyakorlata szerint továbbá a szakértővel kapcsolatos késedelemért a bíróságot terheli felelősség, ezért a szakértő késedelme a kérelmezett érdekkörébe esik. A másodfokú eljárási szakaszra kiterjedő igénye is megalapozott, amelynek kapcsán utalt a BDT2023. 4644. és BDT2023. 4621. számú eseti döntésekre is.

[13] A fellebbezés megalapozatlan.

[14] Az ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 389. §-a szerint alkalmazandó 370. §-ának (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmezettet 654 400 Ft megfizetésére kötelező rendelkezését. Ezt meghaladóan pedig az ítéltábla – a fellebbezés korlátai között – egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokolásával, és csak a fellebbezésben foglaltak miatt utal a következőkre.

[15] A kérelmezett fellebbezése a másodfokú eljárási szakasz vonatkozásában maga is elismeri, hogy a kérelem – függetlenül az annak a jogi érvelésében a külön az első- és a másodfokú eljárásra szükségtelenül tett utalásoktól – egyösszegben és a teljes eljárásra vonatkozott. Az elsőfokú bíróságnak ezért a Pp. 2. §-ának (2) bekezdése (kérelemhez kötöttség) és 110. §-ának (3) bekezdése (tartalom szerinti elbírálás elve) alapján nem két különálló, egyes eljárási szakaszokra vonatkozóan előterjesztett kérelemként, hanem az alapügy egészére vonatkozóan előterjesztett kérelemként kellett elbírálnia a kérelmező igényét.

[16] Bár a fellebbezés érintett része ez alapján is megalapozatlan volt, rögzíteni szükséges, hogy a kérelmezett ezzel összefüggésben rendkívül hiányos fellebbezési hivatkozásokat tett. Fellebbezésében ugyanis nem az elsőfokú döntést és annak indokait támadta, hanem a kérelmet (lényegében az elleniratában foglaltakat összegezve). Az elsőfokú végzés indokolásának [15] és [16] bekezdései azonban a Pevtv. 2. §-ának (1) és 6. §-ának (1) bekezdéseire, 6. §-a (2) bekezdésének a) és c) pontjaira, 7. §-ának (2), 15. §-ának (3) és (4) bekezdéseire hivatkozással többféle indokát adták, hogy az elsőfokú bíróság miért nem hagyta figyelmen kívül a másodfokú eljárás szakasz időtartamát. A fellebbezés azonban nem támadta ezen indokokat. A másodfokú eljárás nem az elsőfokú eljárás megismétlése, mivel az ítéltáblának a fellebbezést kell elbírálnia (és a határozatot felülbírálnia), nem a kérelmet. Ezért kell a fellebbező félnek a fellebbezésben feltüntetnie – egyebek mellett – a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének b) és d) pontjai körében, hogy a másodfokú bíróság milyen okból változtassa meg az elsőfokú határozat kifogásolt rendelkezését, illetőleg melyek azok az anyagi és/vagy eljárási jogszabálysértések, amelyekre a fellebbezést alapítja. A Pp. 370. §-a (1) bekezdésének 2. mondata értelmében ugyanis a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre korlátainak minősülnek a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Mindezek miatt az elsőfokú végzést érdemben nem vitató fellebbezés alkalmatlan volt annak megváltoztatására.

[17] A 2018. november 23. és 2019. március 8. közötti időszak esetében immáron a kérelmezett sem hivatkozott a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra, hanem arra alapította a fellebbezését, hogy a kérelmező érdekkörében kell értékelni, hogy a PKKB megalapozatlanul döntött az áttételről, amely miatt a pertartam szükségtelenül telt a kijelöléséig. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el. Az ítéltábla e vonatkozásban mindenben egyetértett az elsőfokú végzés indokaival, ezért szükségtelenül nem ismétli meg azokat, hanem csak visszautal rájuk.

[18] A 2018. augusztus 9. és október 9., valamint a 2022. július 12. és szeptember 6. napjai közötti időszakok kapcsán a kérelmezett sem vitatta fellebbezésében az elsőfokú bíróság azzal összefüggő megállapítását, hogy a PKKB eljárása nem volt inaktív, azonban amiatt kérte az érintett időtartam levonását, mert a pertartam nem nőtt volna ha az eredeti határidőben terjesztették volna elő a szakvéleményt, amely miatt a kérelmezőnek kifogást kellett volna előterjesztenie.

[19] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése szerint a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el, ha a kérelmező – habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt – nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt.

[20] Az egységes bírói gyakorlat szerint a féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást a folyamatban lévő perben, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az

eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását (pl. BDT2023. 4600.).

[21] Az eljárás elhúzódása miatti kifogás [1952. évi Pp. 114/A. §-ának (1) – (4) bekezdése] körében csak annak van jelentősége tehát, hogy a PKKB magatartása inaktív volt-e. Ezt pedig a kérelmezett sem állította a fellebbezésben, ezért az ezzel kapcsolatos fellebbezési hivatkozása is megalapozatlan volt.

[22] A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerint a vagyoni elégtétel napi összege négyszáz forint, ezért az elsőfokú bíróság a 2420 figyelembe vehető nap miatt megalapozottan kötelezte a kérelmezettet 968 000 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére.

[23] Az ítéltábla a kifejtett okok miatt helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján. Hivatalból észlelte azonban a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján, hogy az elsőfokú bíróság tévesen számította ki a teljes egészében az állam terhén maradó eljárási illetéket. A pertárgy értéke ugyanis 968 400 Ft volt, ezért az illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján $(968\,400 \cdot 3\%) = 29\,052$ Ft. Az ítéltábla ezért ennyiben pontosította az elsőfokú végzés nem fellebbezett részét.

[24] A másodfokú eljárás során pernyertesnek minősülő kérelmező nem támasztott költségigényt, ezért arról nem kellett határozni.

[25] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2024. március 14.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró